

Päev nagu elu ise

Täna on vaikne neljapäev – päev, mis sobib meenutusteks ja mõtisklusteks. Samas on 1. aprill – teada-tuntud naljapäev. Nii et tänane päev on justkui elu ise, tõsisemad ja lõbusamad asjad ikka käsikäs.

Sellise oleme püüdnud kokku panna ka käesoleva Targu Talita numbri – ühelt poolt tõsised nõuanded ja nende kõrval nipid, mida tegelikult kodus järele proovida ei soovita.

Kohe kätte jõudvaid ülestõusmispühi ehk lihavõtteid ehk munapühi tervitab seekordne number kergemate lihavõtteroogade retseptidega. Kergemate selles mõttes, et need jätavad kõhtu kergema tunde.

On küll ahvatlev tähistada kõiki suuremaid pühi kulinaarorgiaga, mil rasvast nõretavaimgi hõrgutis pole keelatud ega pahakspandav. Mil pole vaja tunda südametunnistuse piinu liialduste pärast, vaid pidulaua järgne ägamine kuulub pigem viisakate kommete hulka, millega austada perenaist.

Samas on siiski kasulik teada, et maitsemeeli ja kõhtu saab hellitada ka tervisele ning enesetundele liiga tegemata.

Aga täna – meenutage möödunud ja tehke nalja. Ilusaid saabuvad pühi!

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

Kivisöetuhk ei sobi aiamaale

Kas kivisöetuhka võib panna peenrale? Ühed väidavad, et see on kantserogeenne, teised ütlevad, et mõjub mullaviljakust tõstvalt. Kuidas tegelikult on?

Vastab

AVO TOOMSOO

Eesti Maaülikooli mullateaduse ja agrookeemia osakonna lektor

Kivisöetuhk aiamaale ei sobi. Kuigi see sisaldab mitmeid taimedele kasulikke toiteelemente, on seal ka taimedele ja mullaelus-

tikule kahjulikke ühendeid nagu raskemetallid ja polüaromaatsed süsivesikud, millest viimased on kantserogeenne toimega.

Kodus katlaahjus põletatud söetuhk (šlakk) on tükiline, sisaldades pooleldi põlenud kivisütt. Sellise tuha kasutamine muudab hilisema mullaharimise tülikaks. Ka ei ole soovitatav kasutada kivisöetuhka komposti valmistamiseks.

Ainuõige on kivisöe- ja ka briketi-tuha ladestamine prügilates. Kodu-aias võib väga edukalt aga kasutada puutuhka.

Veel kord harilikust rassist

Mul on paarikümneaastased rassi kasutamise kogemused. Ikka ja jälle on tulnud mu aiast taimi või seemneid hankima. Mina sain ta Soomest toodud seemnest. Algul kasvasin teda ühe taime ravimtaimede seas. Kuna mutid-vesirotid n-õ omast käest võtta, katsetasin ka nende peal. Kogemuste põhjal võin kinnitada, et kasvava taimega tõrjumine pole toimunud.

Kunagi sai kuldjuurepeenar ümbritsetud rassiga – ei mingit tulemust. Abi andis torulõks, kuhu üks pirakas rott kinni jäi. Rassitaimed olid selleks ajaks juba eemaldatud. Ei tea, kas ehk oli ta karja juht või võtsid ülejäänud õppust, aga kuldjuurepeenar on siiani rahule jäetud.

Lillepeenra servas kasvab alaliselt (isekülvil) 3–4 mehist punti harilikku rassi. See pole aga kuidagi takistanud vesirotte sealsamas püsikäikusid pidamast. Mis puutub köögiviljamaale hariliku rassi külvamisse, siis kahtlen väga selle otstarbekuses, kuna tegu on üleni mürgise taimega. Ma ei tahaks süüa näiteks hariliku rassi kõrval kasvanud porgandit või redist. Kui peres on väikesi lapsi, kuidas võib kindel olla, et nad vale taime ei näpi ega suhu pista?

Muttide tõrjeks olen edukalt kasutanud hariliku rassi lehti. Esimesel aastal kasvatab taim rikkaliku leheroosi. Lõikan siis ühe paraja ämbritäie leheribasid ja topin igasse mullaku-

REPRO

hila all olevasse mutikäiku. Seepeale on aiast tükk aega muttidest rahu. Lõikamisel peavad kindlasti käes olema kummikindad ning nina kaitsitud respiraatoriga. Töö tuleb kiiresti ära teha, kusjuures peavalust ei pääse.

Tõrjumisega on aga ikka nii, et kokkuvõttes on kulutatud hulk aega, kuid tulu ei midagi. Seega räägin nüüd muttidega traatlõksude keeles ja vesirottidega mürgi keeles. Aitab hästi! Kusjuures muttidega on nõnda, et peatähitis on reageerida varakevadel kohe esimeste mullakuhilate tekkimisel.

Töökat ja kena kevadet!

MALL VÄRVA